

Міністерство освіти та науки України
ВП «Лисичанський педагогічний коледж
Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»

КОНЦЕПЦІЯ
національно-патріотичного виховання
«Молода людина – патріот України»
на період 2015-2018 р.р.

(Розроблено на підставі наказу МОН України № 1453/716/997 «Про Програму патріотичного виховання учнівської та студентської молоді в навчальних закладах України»; наказу МОН України № 1/9-376 «Про методичні рекомендації з питань організації виховної роботи у навчальних закладах у 2014/2015 навчальному році»; Концепції національно-патріотичного виховання молоді № 3754/981/538/49)

Розглянуто на засіданні ради СГР
Протокол № 5 від 02.02.15
Голова Крошка С.А.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

У сучасних суспільно-політичних умовах, коли Україна ціною життя Героїв Небесної Сотні, зусиллями українських військових, добровольців, волонтерів відстоює свободу і територіальну цілісність, пріоритетного значення набуває патріотичне виховання студентської молоді.

Події останніх місяців дають підстави стверджувати, що переважна більшість громадян України не завжди виявляють високу патріотичну свідомість та міцну громадянську позицію. 2014-2015 навчальний рік припадає на період боротьби України з російською агресією, тимчасову окупацію Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, окремої частини Донбасу. З огляду на виклики, які постали перед країною, колективу коледжу необхідно внести корективи у практику соціально-гуманітарної роботи щодо формування у молоді громадянських якостей, розуміння приналежності до Українського народу, надання можливостей для реалізації свого інтелектуального, творчого, фізичного потенціалу на благо України.

Члени педагогічного колективу можуть зробити багато для того, щоб допомогти студентській молоді адекватно ставитися до подій. Постійний контакт із викладачами та друзями допоможе їм реально оцінити конкретну ситуацію на території держави. Нам, педагогам, необхідно бути завжди готовими до діалогу зі своїми студентами.

Потрібно бути готовими до непростих запитань з боку студентів; давати правдиві пояснення витоків та перебігу ситуації, розповідати про ті зусилля держави і громадянського суспільства, що докладаються для відбиття зовнішньої агресії проти України, відновлення миру та порядку в країні. Взаємна підтримка педагогів, батьків і студентів є украй важливою. Потрібно підтримувати студентів, допомагати їм долати стрес та страхи, «перемикати» на конструктивну діяльність.

Належну увагу педагогічні працівники повинні приділяти також власному самопочуттю: не забувати піклуватися про своє емоційне та фізичне здоров'я. Студенти, які бачать довкола себе впевнених, спокійних та бадьорих дорослих, швидше повертаються до норми, звичайної поведінки.

Тому одним із найважливіших завдань педагогів є продовження роботи щодо ефективної реалізації завдань національно-патріотичного становлення особистості.

2.МЕТА КОНЦЕПЦІЇ

Мета – створення оптимальних умов та методологічних засад для системної і цілеспрямованої діяльності педагогічного колективу щодо розвитку національно-патріотичного виховання як пріоритетної сфери соціального життя країни, підвищення його статусу та розвитку потенціалу, досягнення якісно нових результатів у духовно-моральному, патріотичному, трудовому, художньо-естетичному, екологічному вихованні підростаючого покоління.

3. ЗАВДАННЯ КОНЦЕПЦІЇ

- виховання молодшої людини – патріота України, готового самовіддано розбудувати її як суверенну, демократичну, правову і соціальну державу;
- формування особистісних рис громадянина української держави, фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, інтелектуальної, правової, трудової, екологічної культури;
- формування мовної культури, оволодіння та вживання української мови як духовного коду нації;
- виховання правової культури, поваги до Конституції України, Законів України, державної символіки - Герба, Прапора, Гімну України та історичних святинь;
- сприяння набуттю молоддю соціального досвіду, успадкування духовних та культурних надбань українського народу;
- формування духовних цінностей українського патріота: почуття патріотизму, національної свідомості, любові до українського народу, його історії, Української Держави, рідної землі, родини, гордості за минуле і сучасне на прикладах героїчної історії українського народу та кращих зразків культурної спадщини;
- відновлення і вшанування національної пам'яті
- утвердження в свідомості громадян об'єктивної оцінки ролі українського війська в українській історії, спадкоємності розвитку Збройних Сил у відстоюванні ідеалів свободи та державності України і її громадян від княжої доби, Гетьманського

козацького війська, військ Української народної республіки, Січових стрільців, Української повстанської армії до часів незалежності;

- формування психологічної та фізичної готовності молоді до виконання громадянського та конституційного обов'язку щодо відстоювання національних інтересів та незалежності держави, підвищення престижу і розвиток мотивації молоді до державної та військової служби;

- відродження та розвиток українського козацтва як важливої громадської сили військово-патріотичного виховання молоді;

- забезпечення духовної єдності поколінь, виховання поваги до батьків, людей похилого віку, турбота про молодших та людей з особливими потребами;

- консолідація діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування, навчальних закладів, громадських організацій щодо національно-патріотичного виховання;

- підтримання кращих рис української нації - працелюбності, прагнення до свободи, любові до природи та мистецтва, поваги до батьків та родини;

- створення умов для розвитку громадянської активності, професіоналізму, високої мотивації до праці як основи конкурентоспроможності громадянина, а відтак, держави;

- сприяння розвитку фізичного, психічного та духовного здоров'я; задоволення естетичних та культурних потреб особистості;

- виховання здатності протидіяти проявам аморальності, правопорушень, бездуховності, антигромадської діяльності;

- реалізація індивідуального підходу до особистості та виховання.

4. ПРИНЦИПИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Запорукою ефективності роботи соціально-гуманітарної сфери Лисичанського педагогічного коледжу є органічне поєднання системи принципів національно-патріотичного виховання в цілісну систему, яка забезпечує досягнення відповідних результатів – міцно і органічно засвоєних загальнолюдських і українських національних цінностей.

Основні принципи:

• **принцип національної спрямованості виховання**, який передбачає формування у молоді національної свідомості, любові до України, свого народу, шанобливого ставлення до його культури, здатності зберегти свою національну ідентичність, пишатися приналежністю до українського народу, брати участь у розбудові та захисті своєї держави

• **принцип культуровідповідності**, який передбачає виховання як культуротворчий процес, спрямований на формування базової культури особистості, базуючись на набутому морально-етичному досвіді людства

• **принцип гуманізації** виховного процесу зосереджує увагу на особистості як вищій цінності

• **принцип суб'єкт-суб'єктної взаємодії** передбачає, що учасники виховного процесу виступають рівноправними партнерами у процесі спілкування, беруть до уваги точку зору один одного, визнають право на її відмінність від власної, узгоджують свої позиції

• **принцип цілісності** означає, що виховання організовується як системний педагогічний процес, спрямований на гармонійний та різнобічний розвиток особистості, формування в неї цілісної картини світу, передбачає забезпечення наступності напрямів та етапів соціально-гуманітарної роботи

• **аксеологічний принцип** вимагає орієнтації виховного процесу на вищі морально-духовні досягнення і потенційні можливості особистості, створення умов для досягнення нею життєвого успіху, розвиток індивідуальних здібностей

• **принцип особистісної орієнтації** означає, що загальні закони психологічного розвитку проявляються у кожній людині своєрідно і неповторно

• **принцип життєвої творчої самодіяльності** передбачає становлення особистості як творця свого життя, який здатен приймати особисті рішення, і нести за них відповідальність, повноцінно жити і активно діяти, постійно самовдосконалюватися, адекватно і гнучко реагувати на соціальні зміни

• **принцип толерантності** передбачає інтегрованість української культури в європейський та світовий простір, формування у вихованців відкритості, толерантного ставлення до цінностей, відмінних від національних ідей, до культури, мистецтва, вірувань інших народів, здатності диференціювати спільне та відмінне в

різних культурах, сприймати українську культуру, як невід'ємну частину загальнолюдської.

5. НАПРЯМКИ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ

- **державний** – базується на забезпеченні державою системи героїко-патріотичного та патріотичного виховання;

- **соціальний** – ґрунтується на вивченні норм моралі, їх дотриманні, орієнтований на усвідомлення пріоритету загальнолюдських цінностей та інтересів, виховання шанобливого ставлення до культури, історії, мови, звичаїв і традицій українського народу;

- **військовий** – передбачає вивчення військової історії України, переможних битв Радянської Армії, основних зразків техніки і озброєння Збройних Сил України, набуття початкових навичок користування ними, підвищення фізичної загартованості в інтересах підготовки до захисту Вітчизни;

- **психолого-педагогічний** – ґрунтується на вивченні психологічних особливостей молоді, урахуванні їх у процесі підготовки юнаків до військової служби, проведенні методичної роботи з узагальнення та поширення передового досвіду героїко-патріотичного виховання, вдосконаленні форм і напрямів цієї діяльності;

- **правовий** – передбачає формування глибоких правових знань, прищеплення високої правової культури

6. ФОРМИ ТА МЕТОДИ РОБОТИ

ФОРМИ

1. Інформаційно-масові: дослідницько-краєзнавча робота (використання сучасних інформаційних технологій: підготовка презентацій, запис інтерв'ю з використанням відеокамери, фото архівних документів; походи по рідному краю, тематичні екскурсійні поїздки із залученням кращих спеціалістів-краєзнавців, проведення історичних вікторин з краєзнавства). Проведення історичних диктантів, інтелектуальних аукціонів, рингів, вікторин, вечорів, дискусій, диспутів, створення книг, альманахів.

2. Діяльнісно-практичні: (пошуково-дослідні роботи студентів, творчі групи, осередки, екскурсії, свята, театр-експромт, ігри-драматизації, огляди-конкурси, олімпіади)

3. Інтегративні: (робота Дебатного клубу, фестивалі творчої самодіяльності, асамблеї, гуртки)

4. Діалогічні: (бесіда, міжрольове спілкування)

5. Індивідуальні: (доручення, творчі завдання, звіти, індивідуальна робота на базі навчальних кабінетів, лабораторій тощо);

6. Наочні: (робота коледжних музеїв, виставок художньої творчості, книжкові виставки, тематичні стенди тощо)

МЕТОДИ

Соціально-проектна діяльність, ситуаційно-рольові ігри, соціограми, метод відкритої трибуни, соціально-психологічні тренінги, інтелектуальні аукціони, ігри-драматизації, створення проблемних ситуацій та ситуацій успіху, аналіз конфліктів та моделей стилів поведінки.

7. ПРОГРАМА РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ

1. Систематизація та оформлення нормативно-правової бази з національно-патріотичного виховання

Відп.: Крошка С.А. – голова ради СГР

Термін: постійно

2. Функціонування інтелектуального дебатного клубу як засобу розвитку у студентів критичного мислення та формування навичок аргументованого висловлювання

Відп.: Ляшенко К.І., студпарламент

Термін: з лютого 2015 року

3. Діяльність центру саногенного мислення як важливої підвалини впровадження системи підготовчих та профілактичних дій, спрямованих на запобігання у студентів негативних звичок, рис характеру, проявів асоціальної поведінки

Відп.: Пивоварова Г.С. – психолог коледжу

Термін: з лютого 2015 року

4. Організація педагогічної просвіти батьків з використанням сучасних форм і методів (тренінги, дискусії, дебати, аналіз виховних ситуацій) та активне залучення їх до спільної роботи, підтримка ініціативи батьківської громади

Відп.: Матліна О.В. – заступник директора з СГР, куратори груп

Термін: постійно

5. Активізація діяльності органів студентського самоврядування щодо співпраці з обласними та всеукраїнськими громадськими організаціями (зокрема «Студентське братство»)

Відп.: голова студпарламенту

Термін: з лютого 2015 року

6. Визначення змісту полікультурного середовища як умови виховання сучасного громадянина (створення розгалуженої діяльності Молодіжного Медіа.центру), проведення ІІІ з використанням методики «занурення в національну культуру», години етнонаціонального спілкування, зустрічі з письменниками, відкриті діалоги, фестивалі національностей, форум-театри, конкурси читців, творчих робіт, дослідницька діяльність студентів з вивченням традицій історії, культури тощо

Відп.: Матліна О.В. – заступник директора з СГР, Шуліка Л.В. – завідувач навчально-методичною лабораторією

Термін: до 01.09.15

7. Спрямування роботи бібліотеки в руслі виховання толерантності в людських взаємовідносинах, формування культури міжетнічних стосунків: виставки художньої літератури, створення літературних куточків «Літературне розмаїття», підготовка бібліотечних заходів за темами «Взаємодія культур», «Джерела толерантності», «Пізнай свою країну», «День національної літератури», «Єдність у розмаїтті»

Відп.: Старостенко Н.О. – завідувач бібліотеки (на базі каб. № 116)

Термін: за планом роботи

8. Популяризація молодіжного внутрішнього туризму, популяризація пам'яток української історії, культури та природи, історичних місць та подій, етнографії та життєписів відомих діячів

Відп.: Ляшенко В.В. – керівник фізичного виховання, Буряк О.О. – керівник екологічного центру

Термін: за планом роботи

9. Забезпечення проведення заходів спортивної підготовки, фізичного виховання, спрямованих на утвердження здорового способу життя молодих громадян та створення відповідних умов

Відп.: Ляшенко В.В. – керівник фізичного виховання

Термін: за планом роботи

10. Інформаційне забезпечення національно-патріотичного виховання молоді через використання світової мережі медіа.простору

Відп.: Степаненко Г.І. – відповідальна за роботу студентського сайту, Тур А.М. – інженер-програміст

Термін: постійно

11. Формування відповідальної патріотичної поведінки, світогляду справжнього громадянина України через діяльність волонтерських груп в інформаційно-просвітницькому, профілактичному, соціальному, охоронно-захисному напрямах. Участь у всеукраїнських акціях «Хвиля доброти», «Лист пораненому»

Відп.: Гуцкало О.О. – керівник волонтерського загону «Милосердя»

Термін: за календарем всеукраїнських акцій, планом роботи

12. Формування духовної та психологічної готовності до виконання громадянського та конституційного обов'язку щодо захисту та суверенітету територіальної цілісності держави. Започаткування діяльності пошукового загону з подальшим розміщенням матеріалів у Музейному комплексі навчального закладу

Відп.: Севастянова О.А. – завідувач Музею історії коледжу, Літовка О.П. – завідувач кабінету-музею історії освіти та педагогіки, Ігнатуша А.Л. – заступник директора з виробничої роботи, Шевирьова І.Г. – викладач коледжу.

Термін: постійно

13. Упровадити використання різноманітних методів та форм патріотичного виховання на навчальних заняттях з використанням медіапростору

Відп.: голови ц/к

Термін: з 10.02.2015р.

14. Доповнити тематику науково-дослідної роботи студентів в аспекті національно-патріотичного виховання

Відп.: Сергієнко Л.В. – завідувач НМК, Ляшенко К.І. – голова ради НДРС, Шуліка Л.В. – завідувач НМЛ

Термін: травень 2015р.

15. Внести зміни до програми нормативних дисциплін, спрямованих на висвітлення державотворчих процесів, героїчного минулого українського народу, його внеску у скарбницю світової культури

Відп.: Тарарива Л.Ю. – заступник директора з навчальної роботи

Термін: протягом II семестру (до 01.06.15)

16. Спланувати роботу навчально-методичного кабінету щодо проведення наукових форумів, конференцій, семінарів, наукових публікацій з урахуванням проблеми національно-патріотичного виховання молоді

Відп.: Сергієнко Л.В. – завідувач НМК, Ляшенко К.І. – голова ради НДРС, Шуліка Л.В. – завідувач НМЛ

Термін: до 01.06.15

8. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ

- формування в молоді характерних рис патріота: активна підтримка і розвиток Української державності, дотримання Конституції України;
- дбайливе ставлення до національних багатств, рідної природи, готовність до захисту Батьківщини, пошана до історичної пам'яті, любові до рідної культури, мови, національних свят і традицій, збереження та зміцнення власного здоров'я;
- підвищення зацікавленості молоді щодо державної служби та служби у Збройних силах України, її готовності до захисту України, збереження та шанування національної пам'яті;
- створення портфоліо матеріалів системи національно-патріотичного виховання молоді.

Рекомендована література

1. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності // Дошкільне виховання. – 2003. – № 2. – С. 3-8. 2. Концепція допризовної підготовки й військово-патріотичного виховання молоді // Державний вісник України. – 2002. – № 21. – С. 15-19.

3. Концепція національно-патріотичного виховання молоді (спільний наказ Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства оборони, Міністерства культури і туризму, Міністерства освіти і науки України від 27.10.2009 № 3754/981/538/493).

4. Постанова Верховної Ради України від 22.05.2003 № 865-IV «Про заходи Кабінету Міністрів України щодо захисту національних інтересів держави у сфері національно свідомого патріотичного виховання молодого покоління та забезпечення умов його розвитку» // Голос України. – 2003. – 6 червня. – С. 7.

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.1999 № 1697 «Національна програма патріотичного виховання громадян, формування здорового способу життя, розвитку духовності та зміцнення моральних засад суспільства» // Директор школи. – 2003. – № 29-32. – С. 16-18.

5. Розпорядження Президента України від 29.06.2001 № 173 «Про заходи щодо подальшого вдосконалення системи патріотичного виховання молоді» // Уряд. кур'єр. – 2001. – 5 липня. – С. 10.

6. Указ Президента України від 21.02.2002 № 157 «Про додаткові заходи щодо посилення турботи про захисників Вітчизни, їх правового та соціального захисту, поліпшення військово-патріотичного виховання молоді» // Уряд. кур'єр. – 2002. – 6 березня. – С. 15.

7. Указ Президента України від 25.10.2002 № 948 «Про Концепцію допризовної підготовки та військово-патріотичного виховання молоді» // Державний вісник України. – 2002. – № 21. – С. 15.

9. Бех І., Чорна К. Програма патріотичного виховання дітей та учнівської молоді // Світ виховання. – 2007. – № 1 (20). – С. 23-34.

10. Виховання громадянина: Сутність громадянського виховання / П. Ігнатенко, В. Поплужний, Н. Косарева, Л. Крицька // Шкільна бібліотека. – 2003. – № 8. – С. 3-19.

11. Вишняк М. Патріотичне виховання учнів за допомогою української мови та літератури // Рідна школа. – 2001. – № 9. – С. 25-28.

12. Гонський В. Патріотизм як основа сучасного виховання та ідеології держави // Рідна школа. – 2001. – № 2. – С. 9-14.

13. Гнатюк В. Національне виховання як складова у побудові громадянського суспільства // Світ виховання. – 2004. – №1. – С. 33-36.

14. Дубина М., Руденко Ю. Патріотичне виховання молоді // Освіта України. – 2006. – № 8. – С. 5.

15. Івашковська В. Стратегія, методика та концептуальні засади військово-патріотичного виховання школярів // Рідна школа. – 2002. – № 11. – С. 26-30.

16. Калінічев А. Знаймо й пам'ятаймо свою історію! Про патріотичне виховання в сучасній школі // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2005. – № 2. – С. 35-36.

17. Качур М. Патріотичне виховання молодших школярів у художньо-краєзнавчій діяльності // Педагогіка і психологія. – 2002. – № 4. – С. 47-55. 18. Коваль

В. Уроки словесності в системі національно-патріотичного виховання (На прикл. кіноповістей О. Довженка «Зачарована Десна», «Україна в огні») // Рідна школа. – 1999. – № 6. – С. 53-55.

19. Коркішко О. Становлення патріотичного виховання у 19-20 ст. (Історичний аспект) // Рідна школа. – 2004. – № 2. – С. 60-62.

20. Пащенко Д. Патріотичне і національне виховання – складові становлення громадянина // Шлях освіти. – 2002. – № 1. – С. 9-14.

21. Петренко О., Дежнюк Г. Національно-патріотичне виховання учнівської молоді // Позакласний час. – 2005. – № 3-4. – С. 28-29.

22. Петронговський Р. Про формування патріотизму у старшокласників // Шлях освіти. – 2002. – № 2. – С. 40-41.

23. Рогожа М., Горlach Т. Виховуємо патріотів // Директор школи. – 2004. – №17. – С. 3-7.

24. Руденко Ю. Ідеологія патріотизму і державотворення як основа духовності учнів // Рідна школа. – 1999. – № 10. – С. 8-10.

25. Сироватський С. Роль і значення православ'я у патріотичному і громадянському вихованні молоді в Україні: Духовні цінності // Православний вісник. – 2004. – № 1. – С. 55-64.

26. Сухомлинська О. Ідеї громадянськості й школа в Україні // Шлях освіти. – 1999. – № 4. – С. 20-25.

27. Чорна К. Громадянське виховання – нагальна потреба України // Освіта України. – 2000. – 20 грудня. – С. 5.